

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Archwilio Partneriaethau
Dyddiad y Cyfarfod:	6 Chwefror 2014
Aelod/Swyddog Arweiniol:	Aelod Arweiniol, Parth Cyhoeddus
Awdur yr Adroddiad:	Pennaeth Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol
Teitl:	Ail Gytundeb Rhyng-Awdurdod ar gyfer y Prosiect Gwastraff Gweddilliol Gogledd Cymru (NWRWTP)

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Ym mis Chwefror 2008 rhoddodd y Cabinet ei gymeradwyaeth i CSDd i fynd i bartneriaeth ffurfiol gyda phedwar cyngor arall gogledd Cymru, i gaffael contract 25 mlynedd ar y cyd ar gyfer darparu cyfleusterau gwaredu gwastraff gweddilliol. Mae'r adroddiad hwn yn ceisio cefnogaeth ar gyfer dau gam pwysig yn y broses.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Er mwyn hwyluso'r broses gaffael, arwyddodd pob cyngor a oedd yn rhan o'r bartneriaeth Gytundeb Rhyng-Awdurdod (IAA1) ffurfiol. O dan y cytundeb hwn, dirprwywyd awdurdod gwneud penderfyniadau i'r Bwrdd Prosiect a'r Pwyllgor Prosiect, gyda nifer o benderfyniadau allweddol dal i gael eu cadw yn ôl ar gyfer cynghorau unigol. Mae'r adroddiad hwn yn ymwneud â dau o'r materion hynny a gadwyd yn ôl, h.y. cadarnhau'r bidiwr terfynol a ffafir, a chymeradwyo'r ail Gytundeb Rhyng-Awdurdod (IAA2).

Mae'r adroddiad hwn yn darparu gwybodaeth sydd wedi'i gynllunio i ganiatáu'r pwyllgor i archwilio'r cwrs (cyrsiau) gweithredu a awgrymwyd.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod y Pwyllgor yn:

- 3.1 cadarnhau ei gefnogaeth ar gyfer dewis y bidiwr a ffafir
- 3.2 cadarnhau ei gefnogaeth i'r egwyddorion a amlinellir yn yr IAA2 drafft

4. Manylion am yr adroddiad

4a) dewis y bidiwr a ffafir.

Mae'r caffael wedi digwydd trwy broses "ddeialog gystadleuol". Fel arfer, yn y cam hwn, byddai dau fidiwr dal yn cael eu hystyried, a byddai angen penderfyniad ar ddad-ddewis rŵan. Fodd bynnag, yn achos prosiect NWRT, tynnodd yr ail fidiwr yn ôl yn unochrog ym mis Ionawr 2013, gan adael y bidiwr presennol mewn gwirionedd mewn sefyllfa monopoli.

Byth ers i'r bidiwr hwnnw dynnu'n ôl, mae'r tîm prosiect (a'r bidiwr sy'n weddill) wedi bod yn awyddus i ddangos bod gwerth am arian (VFM) yn dal i gael ei gyflawni ar y prosiect. Arweiniodd yr ymgyrch am VFM at nifer o newidiadau sylweddol iawn i beth oedd yn cael ei gaffael. Mae'r canlyniad cyffredinol o'r newidiadau hyn wedi bod yn sefyllfa well ar gyfer Sir Ddinbych, h.y. cymharu'r "cynnig" cytundeb IAA1 yn erbyn y canlyniad a ragwelir ar hyn o bryd (gweler 4b am fanylion).

Mae hynny'n bwysig, oherwydd o dan IAA1, derbyniodd y cyngor y sefyllfa sylfaenol bod tynnu'n ôl o'r prosiect ond yn cael ei ganiatau pe bai'r pris yn dod yn "anfforddiadwy". Ar ben hynny; derbyniodd hefyd y sefyllfa, pe bai unrhyw gyngor i dynnu'n ôl yn unochrog, byddai'n rhaid iddo ad-dalu'r cyngor sy'n weddill am yr holl gostau canlyniadol hyn hynny (yn debygol o fod yn sawl miliwn o bunnoedd).

Mae'r prosiect mewn gwirionedd tu mewn i'r "amlen fforddiadwyedd" yn gyfforddus (gweler Atodiad Un). Ar ben hynny, mae'n ymddangos bod yr achos busnes terfynol yn dangos gwir werth am arian. Mae'r cwmni hefyd wedi bodloni'r gofynion arbenigwyr cyfreithiol, technegol, ac ariannol y bartneriaeth.

Yn yr amgylchiadau hyn, mae'n ymddangos nad oes unrhyw reswm pam na ddylid rhoi "statws bidiwr a ffafir" i'r bidiwr sy'n weddill.

D.S. nid ydym wedi cyrraedd y pwynt penderfyniad terfynol eto, h.y. a ddylid arwyddo'r prif gontract. Bydd hynny'n dod yn ddiweddarach eleni, a bydd y materion VFM yn cael eu harchwilio a'u hegluro'n fanylach mewn sesiwn Briffio'r Cyngor ar 4 Chwefror.

4b) Cytundeb Rhyng Awdurdod Rhif 2

Roedd IAA Rhif 1 yn "gytundeb i gaffael" a oedd yn cynnwys popeth hyd at y dyfarniad contract terfynol. Mae IAA2 yn cynnwys gweithredu'r contract ei hun, h.y. o ddyfarnu'r contract ymlaen. Mae'r IAA2 drafft wedi'i gynnwys fel atodiad i'r adroddiad hwn. Mae'r cytundeb yn ddogfen gyfreithiol gymhleth sy'n cwmpasu pob agwedd ar sut bydd y contract yn cael ei reoli. Fodd bynnag, mae'r nodweddion hanfodol fel a ganlyn:

- i) Y prif gyfleuster gwaredu gwastraff fydd gwaith ynni o wastraff, a leolir ym Mharc Diwydiannol Glannau Dyfrdwy, ac a weithredir gan Wheelabrator Technologies Ltd (WTI). Telir am y gwaith am dros gyfnod o 25 mlynedd drwy "ffioedd giât". Bydd yr un mecanwaith codi tâl yn berthnasol i bob cyngor.
- ii) Mae ffioedd giât yn amrywio yn ôl y tunelli a gyflwynir. Mae gan y cynghorau estyniad 5 mlynedd dewisol sydd ar gael iddynt.
- iii) Bydd Cyngor Sir y Fflint yn mynd i'r prif gontract gyda WTI, ac yna bydd yn codi ar gynghorau eraill am y gwasanaethau a ddarperir. Bydd tîm bach yn cael eu cyflogi i wneud y gwaith hwn.
- iv) O dan IAA1, cytunwyd ar egwyddor y byddai'r cynghorau'n rhannu costau cludiant, h.y. rhwng y gwahanol orsafoedd trosglwyddo ym mhob sir a'r gwaith newydd. Yn Sir Ddinbych yn y gorsafoedd a fyddai'n cael eu defnyddio fyddai Rhuthun, a lleoliad (eto i'w benderfynu); wedi'i gynllunio i ddod yn lle safle tirlenwi Llanddulas.
- v) Bydd cynghorau yn talu eu costau eu hunain mewn perthynas â gweithrediad y gorsafoedd trosglwyddo. Mae'r egwyddor hon yn amrywiad o'r egwyddor a

nodir yn IAA1. Fodd bynnag, nid yw'n ffactor arwyddocaol yng nghyfrifiad VFM Sir Ddinbych. Yn fras mae'n niwtral o ran cost ar gyfer Sir Ddinbych.

- vi) O dan IAA1 cytunodd y cyngor i ddarparu o leiaf tunelledd gwarantedig o wastraff, y codir ar y cyngor amdano, hyd yn oed os nad oedd y cyngor yn gallu ei ddarparu am ryw reswm. O dan IAA2, mae'r tunelledd a bennir yn is. h.y. mae hynny'n sefyllfa well i Sir Ddinbych.
- vii) O dan IAA1, mae'r atebolrwydd am y gost cludo ar y cyd yn sylweddol uwch nag y mae o dan IAA2. Unwaith eto, mae hon yn sefyllfa well i Sir Ddinbych.

Yn gryno; mae IAA2 yn gyffredinol yn cynnig y Cyngor sefyllfa well na IAA1. Mae swyddogion technegol yn fodlon gyda'r prif nodweddion, ac mae'r cymalau cyfreithiol wedi cael eu drafftio i foddhad swyddogion cyfreithiol y Cyngor. Felly mae'r swyddogion yn argymhell y dylai'r drafft gael ei gefnogi.

Mae yna un eitem newydd a gynigir yn IAA2 (heb ei gynnwys yn IAA1), h.y. "taliad budd y gymuned". Mae taliadau o'r math hwn yn nodwedd gyffredin o ynni o weithfeydd gwastraff. e.e. yn Ne Cymru cynigwyd swm o £50k y flwyddyn.

Y swm a gynigir ar gyfer gwaith Glannau Dyfrdwy yw £180k y flwyddyn Byddai'r arian yn cael ei wario ar brosiectau cymunedol lleol y cytunwyd arnynt. Dyluniwyd y swm i adlewyrchu'r ffaith bod Sir y Fflint wedi cynnig y defnydd o'u tir yn rhad ac am ddim (gwerth rhent amcangyfrif = £130k y flwyddyn).

Nid yw maint y tâl wedi ei gytuno eto gan aelodau Cyngor Sir Ddinbych. Fodd bynnag, mae'r Bwrdd Prosiect wedi cytuno ar ddull o drosrannu taliadau (h.y. y cyfraniadau gan gynghorau unigol). Bydd hyn yn cael ei wneud ar sail "tunelli a gyflwynir". Dyma'r dull gorau ar gyfer Sir Ddinbych.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Bydd y contract hwn yn helpu i ddarparu'r rhaglen cynaliadwyedd. Bydd ynni yn cael ei adennill o wastraff a fyddai fel arall yn mynd i safleoedd tirlenwi.

6. Faint fydd yn ei gostio a sut bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

- a) Mae cwmpas yr adroddiad hwn wedi'i gyfyngu i'r penderfyniad bidiwr a ffafrir, a chefnogaeth i'r ddogfen IAA2 ddrafft. Fodd bynnag, mae'r achos busnes terfynol yn dangos bod yr ateb a ddewisir yn rhatach na "busnes fel arfer" (gweler Atodiad Un).
- b) Mae'r contract ar gyfer gwaredu swmp o wastraff y cartref felly nid oes unrhyw effaith uniongyrchol ar y cyhoedd o ran cydraddoldeb.
- c) Nid oes unrhyw ffactorau bioamrywiaeth perthnasol.
- d) Mae effeithiau amgylcheddol y prosiect yn fuddiol; bydd ynni cael ei adennill o wastraff a fyddai fel arall yn mynd i safleoedd tirlenwi.

7. Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb (EIA)

Y penderfyniadau sy'n cael eu hystyried yw dewis contractwr, a chynnwys cytundeb gweithdrefnol/ cyfreithiol rhwng cynghorau. Nid oes unrhyw ganlyniadau

uniongyrchol ar gyfer gwasanaethau a ddarperir i'r cyhoedd, nac ar y trefniadau gwaith ar gyfer staff y cyngor. Felly nid oes risg o effeithiau gwahaniaethol ar bobl â nodweddion gwarchoddedig (gweler Atodiad 3).

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi eu cynnal?

Mae swyddogion cyfreithiol CSDd wedi bod yn gysylltiedig â'r gwaith o ddrafftio'r cytundeb

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Mae'r newidiadau i'r cynigion a wnaed ers i'r ail fidiwr dynnu yn ôl wedi arwain at gynnig ariannol gwell ar gyfer Cyngor Sir Ddinbych. Er bydd y penderfyniad terfynol ar yr achos busnes terfynol yn destun adroddiad yn y dyfodol, mae'r achos busnes cyfredol yn dangos bod yr ateb arfaethedig hefyd yn rhatach na chost y gwaith presennol. Mae hyn yn cefnogi derbyn dau argymhelliad yr adroddiad hwn

10. Pa risgiau sy'n bodoli ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Pe bai'r cyngor yn methu mynd mewn i'r cytundeb, byddai'r cynghorau eraill yn dioddef costau canlyniadol, a byddai Sir Ddinbych yn atebol amdanynt. Gallai'r prosiect cyfan gael ei beryglu.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

O dan Adran 2 Deddf Llywodraeth Leol 2000, h.y. hyrwyddo neu wella'r amgylchedd er lles yr ardal.

Mae erthyglau 6.3.2(b) yn cyfeirio at bwerau Archwilio o ran y mater hwn.

Swyddog Cyswllt:

Pennaeth Gwasanaethau Priffyrdd ac Amgylcheddol

Ffôn: 01824 706801